

Yasama Meclisleri dış münasebetlerinin düzenlenmesi hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 24 . 1 . 1964 - Sayı : 11615)

No.
378

Kabul tarihi
16 . 1 . 1964

Avrupa Konseyi Danışma Meclisi ve benzeri kurullar üyelikleri

MADDE 1. — 21 Ocak 1953 tarihli ve 6022 sayılı Kanunla onaylanan 22 Mayıs 1951 tarihli Anlaşma ile değiştirilmiş 12 Aralık 1949 tarihli ve 5456 sayılı Kanunla onaylanan 5 Mayıs 1949 tarihli Avrupa Konseyi Statüsünün 25 ve 26 ncı maddeleri gereğince, Avrupa Konseyi Danışma Meclisine ve diğer milletlerarası anlaşmalar uyarınca kurulup bir milletlerarası hukuk tüzel kişisinin organı niteliğini taşıyan veya taşımayan ve yasama organları üyelerinden kurulan milletlerarası kurullara katılacak Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, mensuboldukları siyasi partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu tarafından aday gösterilirler. Bu adaylar, Cumhuriyet Senatosu üyesi iseler Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun; milletvekili iseler Millet Meclisi Genel Kurulunun bilgisine ilgili Meclisin Başkanlığınca sunulmakla seçilmiş sayılırlar.

Her bir siyasi parti grupuna ve siyasi parti grubu mensubu olmıyanlara düşen sayı, bunların - boş üyelikler hariç - Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı üye tamsayısı içindeki yüzde oranlarına göre, Millet Meclisi Başkanlık Divanınca tesbit edilir; siyasi parti gruplarının öncelik hakları her halde saklıdır. Bu sayı ve oranlara, siyasi parti grupları ve siyasi parti grubu mensubu olmıyanlar, ilânından itibaren üç gün içinde itiraz edebilirler. Bu itirazlar, aynı Divan tarafından kesin olarak karara bağlanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısında siyasi parti grubu mensubu olmıyan Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine ayrılmış olan sayının Cumhuriyet Senatosu üyeleriyle milletvekilleri arasında bölüşülmesi, Birleşik Toplantıda mevcut siyasi parti grubu mensubu olmıyanlardan Cumhuriyet Senatosu üyesi olanların ve milletvekili olanların sayılarının ayrı ayrı Birleşik Toplantıdaki siyasi parti grubu mensubu olmıyanların toplamına nisbet edilmesiyle bulunacak yüzde oranlarının, bunlar için ayrılmış olan sayıya uygulanması suretiyle olur.

Siyasi parti grubu mensubu olmıyanların seçimi mensubu oldukları Yasama Meclisinde yapılır. Bu seçim için adayların nasıl gösterileceği ve seçimin nasıl yapılacağı her bir yasama Meclisinin kendi İçtüzüğüyle düzenlenir.

1 nci fıkrada söz konusu Avrupa Konseyi Danışma Meclisi ve diğer kurulların yedek üyelikleri için de yukarıdaki fıkralar uyarınca seçim yapılır. Aynı siyasi parti grupuna mensup bir asıl üyenin yerini ancak aynı gruba mensup bir yedek üye ve siyasi parti grubu mensubu olmıyan bir asıl üyenin yerini de ancak aynı vasıftaki bir yedek üye alabilir; son fıkra uyarınca yapılmış olan feragatler saklıdır.

Bir siyasi parti grubunun veya siyasi parti grubu mensubu olmıyanların kendilerine düşen asıl veya yedek üyeliklerden bir diğer siyasi parti grubu veya siyasi parti grubu mensubu olmıyan belli bir Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi lehine, seçim sonuçları kesinleşmeden önce feragat etmesi mümkündür.

Milletlerarası Anlaşma ile kurulmamış olan birliklerde temsil

MADDE 2. — Bir milletlerarası anlaşma ile kurulmamış olan ve milletlerarası tüzel kişi niteliği taşımayan parlâmentolararası birliklerin toplantılarına Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilgili birlik grupundan katılacak temsilciler bu birlik grupları tarafından kendi tüzükleri gereğince seçilirler. Birlik grupları, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi üyelerine açık olur.

Bu birlik gruplarının tüzükleri, birinci fıkrada söz konusu temsilcilerin seçilmesinde, değişik siyasi eğilim sahibi birlik grupu üyelerinin adaletli bir şekilde dikkate alınmasını sağlayacak tarzda düzenlenir.

Bu birlik grupları, gerektiğinde Yasama Meclisleri başkanlıkları ile yazışma yaparlar.

Bu madde gereğince seçilen heyetlere ilgili grupun başkanı; o heyete dâhil değilse, ikinci başkanı; o da heyete dâhil değilse, heyet üyelerinin aralarından seçecekleri ve Yasama Meclisleri başkanlıklarına yazı ile bildirecekleri birisi başkanlık eder.

Dostluk grupları

MADDE 3. — Yabancı devletler Parlâmentolarının bir veya birkaçı ile karşılıklı olarak kurulacak dostluk grupları, Türkiye Büyük Millet Meclisi çerçevesi içinde faaliyette bulunurlar. Dostluk grupları, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi üyelerine açık olur.

İkinci maddenin ikinci fıkrâ hükmü bu gruplar için de uygulanır.

Parlâmentolararası Birlik grupları ile Dostluk gruplarının kurulması

MADDE 4. — 2 ve 3 ncü maddelerde yazılı Parlâmentolararası Birlik grupları ile Dostluk gruplarının kurulması için Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Genel Kurullarının bu yolda ayrı ayrı karar almaları gereklidir.

Bunların tüzüklerinde ve faaliyetlerinde uymaları gereken esaslar, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Başkanlık Divanlarının Hükümetin görüşünü aldıktan sonra, aralarında anlaşarak yapacakları bir yönetmelikle tesbit edilir.

Yabancı Parlâmentolara resmî ziyaretler

MADDE 5. — Yabancı Parlâmentolardan Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılan resmî ziyaret davetlerine uyup uymamak konusunda karar, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Genel Kurullarında ayrı ayrı alınır. Her iki Meclis davete uyma kararı verirlerse, davetin kabul olduğu Millet Meclisi Başkanlığınca diplomatik yoldan davet sahibine duyurulur.

Davete uyulacaksa, 1 nci madde uyarınca seçim yapılır.

Yabancı Parlâmentolardan Cumhuriyet Senatosuna veya Millet Meclisine ayrı ayrı yapılacak ziyaret davetine uyup uymamak konusunda karar, ilgili Meclisin Genel Kurulunda alınır. İlgili Meclisin Genel Kurulu davete uyma kararı verirse, davetin kabul olduğu, o Meclisin Başkanlığınca diplomatik yoldan davet sahibine duyurulur.

Dil bilgisi

MADDE 6. — 1 ve 2 nci maddeler gereğince Yasama Meclislerinden milletlerarası toplantılara katılacak olan Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin Fransızca ve İngilizceyi veya gitmeleri bahis konusu olan toplantıda kullanılacak dillerden birini iyi bilmeleri gereklidir.

3 ncü ve 4 ncü maddeye göre yapılacak resmî ziyaretler için yabancı dil bilme şartı aranmaz.

1 ve 2 nci maddeler gereğince yapılacak seçimlerde siyasi parti gruplarına ayrılan yerler her halde saklıdır.

Heyet başkanları

MADDE 7. — Bu kanunda bahis konusu heyet başkanları, heyetin temsil görevini yerine getirmesini sağlayıcı tedbirleri alır ve dönüşte heyetin faaliyeti hakkında Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Başkanlıklarına sunulmak üzere birer rapor hazırlarlar.

T. B. M. M. binasının milletlerarası toplantılarda kullanılması

MADDE 8. — Türkiye Büyük Millet Meclisi binalarını milletlerarası toplantılar için kullanılmasına, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Başkanlık Divanları mutabık kalarak izin vermeye yetkilidirler. Bu izin verildiği ilgili mercie milletlerarası toplantı için ayrılan bina kısmı her iki Meclis üyelerinin müşterek kullandıkları bir kısım veya sadece milletvekillerinin kullandığı bir kısım ise Millet Meclisi Başkanlığı; sadece Cumhuriyet Senatosu üyelerinin kullandığı bir kısım ise Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tarafından bildirilir.

Daha önce kurulu, Parlâmentolararası Birlik grupları ve Dostluk grupları

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olan 2 nci ve 3 ncü maddelerde söz konusu gruplar hakkında 4 ncü maddede öngörülen işlem, bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde yerine getirilir; bu süre tatil ve ara verme süresinde işlemez.

Yukardaki fıkra uyarınca gerekli işlem yapılmamış olan Parlâmentolararası Birlik grupları ile Dostluk gruplarının faaliyetleri kendiliğinden nihayet bulur.

Yürürlük tarihi

MADDE 9. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10. — Bu kanunu Yasama Meclisleri yürütür.

21 Ocak 1964

		Millet Meclisi	Cumhuriyet Senatosu
Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası	: 18.1.1964	2/270	2/47
Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası	: 21.1.1964	4/25	

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

C. Senatosu Tutanak Dergisi			Millet Meclisi Tutanak Dergisi			Millet Meclisi Tutanak Dergisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
5	103	626	10	54	495	19	112	371
6	118	576	12	81	190	21	133	85
8	131	83		87	691:713,714:732.		138	348:355
9	4	84			736:752	22	149	205
14	59	307				29.11.963	8	Karma
15	63	34:39				25	34	141:143

Millet Meclisi 313 ve 1, 2, 3 ncü ek S. Sayılı basmayazılar Millet Meclisi 63, 138 ve 34 ncü Birleşim Tutanak dergilerine, Cumhuriyet Senatosu 170 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 87 ncü Birleşim Tutanak Dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Anayasa ve Dışişleri komisyonlarından kurulan Geçici Komisyon ile Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet komisyonlarından kurulan Geçici Komisyon.